

Õiguskantsler

Teie 19.10.2021 nr

Meie 22.10.2021 nr 14-5/211978/2107113

Haiglate ülekoormuse vähendamiseks seatud piirangud

Lugupeetud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole murega, et alates 25. oktoobrist 2021 ei saa Te osaleda avalikes ruumides toimuvatel üritustel SARS-CoV-2 negatiivse testi tõendi alusel.

Praeguseks on kujunenud teaduslik konsensus, et COVID-19 haigust põhjustav koroonaviirus jääb püsivalt ringlusse.¹ See tähendab, et lootust viirusest vabaneda lähiaastail ei ole. Praeguseks on teaduslik konsensus ka selles, et vähemalt riskirühmas olevatele inimestele on COVID-19 ja selle tüsistused väga ohtlikud, suure tõenäosusega vajavad need inimesed pikka ja kulukat haiglaravi.

Ainus viis tagada haiglate töö nii, et arstid, õed ja teised tervishoiutöötajad saaksid ülekoormuseta aidata nii kõiki plaanilisi kui ka erakorralisi haigeid, on riskirühma kuuluvate inimeste kiire vaksineerimine ja ühiskonna laialdane vaktsiiniga hõlmatuse. Vaksineerimata inimestel on võrreldes vaksineeritud või haiguse läbi põdenud inimestega märksa suurem oht jõuda väga raskes seisundis haiglaravile. Seda kinnitab ka Eesti kogemus.² Teadusuuringute kohaselt vähendab vaksineerimine koroonaviirusega nakatumise, nakkuse leviku ja raskelt haigestumise riske.³

Tõsi on see, et COVID-19 kohta saadakse pidevalt uusi teadmisi. Muutuva olukorraga tuleb pidevalt kohaneda ja oma tegevust vastavalt kohandada ka õigusaktide koostajatel. COVID-19 tõttu haiglasse sattumise tõenäosuse ja seda mõjutava viiruseleviku vähendamiseks kehtestatud meetmed ja piirangud kehtestas Vabariigi Valitsus [nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse](#) (NETS) alusel oma korraldusega (ehk haldusaktiga). Seadus lubab kehtestada üksnes selliseid piiranguid, mis on legitiimse eesmärgi - praegusel juhul inimeste tervise kaitse ja tervishoiusüsteemi toimimine - saavutamiseks vältimatult vajalikud.

¹ Vt nt www.nature.com/articles/d41586-021-00396-2; www.science.org/doi/10.1126/science.abe6522.

² Vt haiglaravi kohta andmeid [Terviseameti veebilehelt](#), Vabariigi Valitsuse 21.10.2021 korralduse [seletuskirjast](#) (lk 8: vaksineerimata inimesel on enam kui kaheksa korda suurem tõenäosus COVID-19 nakatudes haigust raskelt põdeda ja seetõttu sattuda haiglasse).

³ Covid-19 vastaste vaktsiinide tõhususe uuringute kohta leiate teavet veebilehelt <https://view-hub.org/resources>, vt ka [ülevaadet](#) värsketest teadusuuringutest (ülevaatest võib mh leida uuringuid, milles on kogutud ka tõendust selle kohta, kas ja mil määral vähendab vaksineerimine viiruse levikut).

[Vabariigi Valitsuse 21.10.2021 korralduse](#) kohaselt on alates 25.10.2021 võimalik teatud tegevuses osaleda (sportimine, täienduskoolitus; saunades, ujulates, kinodes ja kohvikutes viibimine jne) üksnes vaksineeritud või COVID-19 läbi põdenud täiskasvanutel (vt korralduse p 10 ja p 14 alapunkt 3). St alates 25.10.2021 tuleb enne nimetatud tegevuses osalemist tõendada läbipõdemist või vaksineeritust kinnitava tõendiga enda nakatumise, haigestumise ja haiglasse sattumise väikest tõenäosust.

Erand kehtib neile, kelle vaksineerimine ei ole tervislikel põhjustel võimalik (seda tõendab vastav arsti otsus, vt korralduse p 14 alapunkt 2). Vabariigi Valitsus on esitanud piirangute kehtestamise kaalutlused [korralduse seletuskirjas](#).

Korraldus on kehtiv ja täitmiseks kohustuslik selle kehtetuks tunnistamiseni (vt [haldusmenetluse seaduse](#) §-d 60 ja 61). Õiguskantsleril ei ole seaduste kohaselt õigust Vabariigi Valitsuse korraldust vaidlustada ega kehtetuks tunnistada. Isikul, kes leiab, et korraldusega rikutakse tema õigusi, on võimalik pöörduda Tallinna Halduskohtusse [halduskohtumenetluse seadustikus](#) (HKMS) sätestatud korras. Kui kohus leiab, et korraldus või mõni selle säte on õigusvastane, tühistab ta selle. Korralduse või selle sätte tühistamisel on mõju üksnes selle isiku suhtes, kes kohtusse pöördus. Kohtult saab taotleda ka esialgset õiguskaitset, nt lubada tegevuses osalemist ka SARS-CoV-2 varem kui 180 päeva tagasi diagnoositult läbi põdemise või antikehade olemasolu tõendi alusel või negatiivse testi alusel näiteks vaksineerimiseni. Esialgne õiguskaitse on ajutine abinõu, mida kohus kohaldab isiku õiguste kaitsmiseks enne põhiasjas peetava kohtuvaidluse lõppu, s.o kohtumenetluse ajaks. Esialgse õiguskaitse kohaldamiseks peab isikut ähvardama tagajärg, mille kõrvaldamine põhiasjas tehtava hilisema kohtulahendiga on võimatu või ebamõistlikult raske (vt HKMS § 249 jj).

Loodetavasti on neist selgitustest abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Kristel Lekko 693 8404, Kristel.Lekko@oiguskantsler.ee
Martin Kadai 693 8419, Martin.kadai@oiguskantsler.ee